

Mevlâna'nın Eğitime Bakış Açışının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi

By Using the Means of Metaphors Examine Rumi's Perspective on Education

Selma KORKMAZ¹

Orcid: <https://orcid.org/0000-0003-2395-9751>

E. mail: selma.korkmaz@neu.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.32955/neuram2023-12-8.ch23>

Abstract:

Rumi always emphasized the need for education among people. In both his philosophy of life and his words, Rumi stressed the importance of education. This study examines students' perceptions of Rumi's educational views and how they relate to his perspective. We created results to achieve this goal; metaphors were collected from students. This research was conducted with a study group consisting of 41 students studying Turkish Language Teaching at Near East University. The study aimed to reveal the views of Turkish Language Teaching students on Rumi's perspective on education. Students were given sentences like 'Education according to Rumi is similar to ... because ...' or 'Education according to Rumi is like ... because ...' to express their views. Content analysis was used to analyze the research data. Based on the obtained data, student opinions were categorized into four categories, revealing that students have grasped Rumi's perspective on education.

Keywords: Rumi, Education, Metaphor, Student, Knowledge.

¹ Assist. Prof. Dr., Near East University Atatürk Faculty of Education Department of Turkish Language Teaching, Near East Boulevard, Po box:99138, Nicosia/TRNC, Mersin 10-Turkey.

Özet:

Mevlâna her daim insanların eğitime ihtiyacı olduğunu söylemiştir. Mevlâna'nın gerek yaşam felsefesinde gerekse sözlerinde eğitimin her zaman ayrı bir öneme sahip olduğunu söylemiştir. Bu çalışmanın amacı da öğrencilerin, Mevlâna'nın eğitim ile ilgili görüşlerini göz önünde bulundurup Mevlâna'nın eğitime bakış açısını neye benzettiklerini görmektir. Bu amaç doğrultusunda da öğrencilerden metaforlar toplanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Yakın Doğu Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören 41 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerinin Mevlâna'nın eğitime bakış açısı hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak için öğrencilere "Mevlâna'ya göre eğitim ... benzer çünkü ..." ya da "Mevlâna'ya göre eğitim ... gibidir çünkü ..." biçiminde cümleler verilmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen verilerden hareketle öğrenci görüşleri 4 kategoride toplanmış ve öğrencilerin Mevlâna'nın eğitime bakış açısını kavradıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mevlâna, Eğitim, Metafor, Öğrenci, Bilgi.

Giriş:

İslam âleminin yetiştirdiği önemli şahsiyetlerden birisi olan Mevlâna; şair, bilgin, mutasavvıf ve mütefekkir olmasının yanında çok iyi bir de eğitimcidir. Mevlâna eğitimciliği üç şekilde gerçekleştirir. Medreselerde bir müderris olarak öğrencilere ders vermiş (örgün din eğitimi), zikir halkaları kurarak müritlerini manevi açıdan geliştirmiş (mürşitlik) ve cami kürsüsünde halka vaaz vermiştir (yaygın din eğitimi) (Özdemir, 2011, s. 3).

Mevlâna eğitimi temel bir ihtiyaç olarak görür. Ona göre insan ham kabiliyetler ile dünyaya gelir ve bu kabiliyetlerini geliştirmek için de bir eğiticiye ihtiyaç duymaktadır (Bayraklı, 1991, s. 126).

Mevlâna'nın eğitimin gücü üzerinde de durur. Buna ilişkin "Eğitim, her eksiği tamama doğru çekip götüren faaliyettir. Her bitkiye hayat veren akarsu gibi, eğitim de insana manevi yaşayış veren bir eylemdir. Eğitim, eğitimden yoksun olanlara can kaynağından arklar açma sanatıdır. Gönlü, canı, aşkla, sevgiliye kavuşması için harekete geçiren güç eğitimidir. Zira gönül devreye, gam da ateşe benzer. O aşkın ateşinde yanmak, eğitimden geçmektir. Eğitim öze

yönelme, özü görme, kuru olan özleri yağlayıp yumuşatma sanatıdır. Eğitim bir bakıma değişimdir, olgunlaşmaktır. Olgunlaşmak için pişmektir. Eğitim korumaktır, takip etmektir, yüceltmektir. Eğitim bir bahardır, solan gülleri yeşertir, canlandırır.” der (Usta, 1995, s. 30). Mevlâna eğitimin gücünden tam olarak yararlanmak için, öğrencinin tam bir teslimiyetle eğitime bağlanmasını istemektedir (Özdemir, 2011, s. 6).

Mademki işim gücüm çocuklardır, o halde çocukların dili ile konuşmam gerekir, diyen Mevlâna, eğitmenin sorumlu olduğu çocukların, zihinsel, bedensel ve yaş olarak bulunduğu olgunluk seviyesini bilip kendisinin de bu seviyeye uygun bir tutum ve davranış göstermesi gerektiğini belirtmektedir (Bayram, 2001, s. 40). Tanrı herkesi bir iş için yaratmıştır, diyen Mevlâna, insanların farklı özelliklerde yaratıldığını ve bu gerçekten yola çıkarak sahip oldukları yeteneklere göre eğitim verilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Mevlevî, 2018). Mevlâna anlatım ve soru-cevap yöntemlerinin de eğitimde mutlaka kullanılması gerektiğini aktarmıştır. (Gençosman, 1986, s. 220).

Mevlâna aynı zamanda öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişkinin de eğitimde çok önemli olduğunu dile getirmiştir. Mevlana, hoşgörü ve sevgiye dayanan bir disiplin anlayışını gündeme getirmektedir. Disiplin dıştan verilen değil, öğrencinin iç âleminde oluşması gerekli olan bir duygudur. Bunu da öğretmenin öğrencisine karşı takınacağı hoşgörü ve göstereceği sevgiyle oluşturması mümkün olabilecektir. Mevlâna, öğrencinin hocasından birçok şey öğrenebileceğini dile getirir. Öğrencinin mutlaka hocasının sahip olduğu nurdan istifade etmesini ve sonra da o nurdan binlercesini üretilip insanlığı aydınlatması gerektiğini de söyler. (Usta, 1995, s. 70)

Mevlâna'nın eğitimi ile ilgili alan yazın çalışmaları incelendiğinde Mevlânâ'nın eğitimci kişiliği (Özdemir, 2011), Mesnevî'de Mevlâna'nın eğitim anlayışı (Usta, 1989), Mevlâna'nın Fihi Ma-Fih'te eğitim ve öğretim görüşü (Tüccar, 1992), Mevlâna'da ahlak eğitimi (Çetin, 2019) vb. konulara rastlanmıştır. Mevlâna'nın eğitim anlayışına ilişkin olarak öğrenci üzerinde yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmanın amacı da Mevlâna hakkında daha önceden bilgi edinmiş olan öğrencilerin, Mevlâna'nın eğitim ile ilgili görüşlerini göz önünde bulundurup Mevlâna'nın eğitime bakış açısını neye benzettiklerini görmek için metaforlar toplamaktır. Böylece bu çalışma aracılığıyla alan yazındaki eksikliğin de giderileceği düşünülmektedir.

Yöntem:

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunda ilk önce 45 öğrenci yer almış olsa da metaforların belli başlı kategori ayrılması işleminden sonra 41 öğrencinin verdiği metaforlar uygun görüldüğünden araştırmanın çalışma grubu da 41 öğrenci oluşmuştur. Bu öğrencilerin seçimi esnasında amaçlı örneklemeden yararlanılmıştır. Yakın Doğu Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalında 2. sınıfta Eski Türk Edebiyatı dersinde Mevlâna hakkında geniş bilgi edinen öğrenciler çalışmada yer almıştır.

Verilerin Toplanması:

Araştırmanın başlangıcında, tüm öğrencilere metafor konusunda bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılan Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerine “Mevlâna’ya göre eğitim ... gibidir çünkü ...” ya da “Mevlâna’ya göre eğitim ... benzer çünkü ...” biçiminde cümleler verilmiş, katılımcılardan bu cümleleri kendi algılama biçimlerine bağlı olarak tamamlamaları istenmiştir. Böylece öğrencilerin oluşturdukları metaforlar veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Analizi:

Bu çalışmada veriler, nitel araştırmaya dayalı olarak önce içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde iki uzman görüşüne de başvurulmuştur. Başlangıçta 45 öğrenci üzerinden toplanan veriler önce alfabetik sıraya konmuş, sonra da araştırmacının ve iki uzmanın görüşü doğrultusunda mantığa uymayan veriler kapsam dışı bırakılarak 41 öğrencinin verdiği metaforlar çalışmaya dâhil edilmiş, en sonunda ise benzer özelliklere sahip olan metaforlar kategorize edilerek değerlendirilmiştir.

Bulgular:

Bu bölümde Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerinin, Mevlâna’nın eğitime bakış açısına ilişkin ürettikleri metaforlar 4 kategoride ele alınarak değerlendirilmiştir.

a) Mevlâna’nın Eğitime Yaşamsal İhtiyaç Olarak Bakması

Mevlâna’nın eğitime bakış açısını yaşamsal ihtiyaç olarak gören 17 öğrenci, kalp, nefes, oksijen, su, anne sütü, beyin, uyku, iş, sevgili, dost, aşı, telefon, para, yeme-içme, okul, ödül ve ordu metaforlarını vermişlerdir.

Öğrenci görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Mevlâna’ya göre eğitim kalbe benzer; çünkü kalbimiz durduğu an nasıl ki yaşamsal tüm fonksiyonlarımız bitiyorsa eğitim de durduğu zaman kişilerin yaşamsal tüm fonksiyonları biter. (Ö11)

Mevlâna'ya göre eğitim nefese benzer; çünkü insan nefessiz yaşayamazsa eğitimsiz de yaşayamaz. (Ö27)

Mevlâna'ya göre eğitim oksijen gibidir; çünkü oksijensiz kalan bir hastaya oksijen verildiği zaman yaşama yeniden devam eder. Eğitimsiz kişi de yaşama tutunsun diye eğitime ihtiyaç duyar. (Ö33)

Mevlâna'ya göre eğitim suya benzer; çünkü insan suya ne kadar ihtiyaç duyarsa eğitime de o kadar ihtiyaç duyar. (Ö40)

Mevlâna'ya göre eğitim anne sütüne benzer; çünkü anne sütü bir bebeğin büyümesi ve gelişmesi için çok önemlidir. Eğitim de anne sütü kadar bebeğin gelişiminde önemlidir. (Ö26)

Mevlâna'ya göre eğitim beyne benzer; çünkü beyin bizim iyiyi kötüden, yanlış doğrudan ayırt etmemizi sağlamasının yanında yaşamamız için de kıymetlidir. Beynimiz zarar görünce mantıklı düşünemez hâle gelir ve yavaş yavaş yaşam fonksiyonlarımız yok olmaya başlar. Eğitimimizde de beynimiz gibi eğer sorun yaşarsak bu dünyada yaşayamaz hâle geliriz. (Ö18)

Mevlâna'ya göre eğitim uyku gibidir; çünkü sağlıklı bir şekilde ayakta durabilmemiz için uykuya ne kadar ihtiyaç duyuyorsak sağlıklı bir şekilde yaşamımıza devam edebilmemiz için de eğitime ihtiyaç duyuyoruz. (Ö39)

Mevlâna'ya göre eğitim iş gibidir; çünkü işi olup da para kazanamayan birey yaşamını sürdürmez. Eğitimsiz kişinin de yaşamını sürdürmesi mümkün değildir. Bu sebeple her birey eğitim almaya devam etmelidir. (Ö19)

Mevlâna'ya göre eğitim sevgiliye benzer; çünkü her insanının bu dünyadaki temel ihtiyaçlarından birisi de sevgidir ve bu sevgiyi verebilecek bir sevgilidir. Eğitim de sevgili gibi ihtiyaçtır. (Ö3)

Mevlâna'ya göre eğitim dosta benzer; çünkü dostlarımız en kötü anımızda bize yetişir ve bizi hayata bağlar. Eğitim de en kötü anımızda bizi hayata bağlayan büyük bir güçtür. (Ö25)

Mevlâna'ya göre eğitim aşı gibidir; çünkü aşılardan bizi hastalığa karşı korur. Eğitim de bizi karşılaştığımız kötü sorunlardan korur. (Ö10)

Mevlâna'ya göre eğitim telefona benzer; çünkü telefon uzağı yakınlaştırır, birileriyle irtibata geçmemize ve ilişkilerimizin güçlenmesine fayda sağlar. Eğitimsiz kişilerin yaşamdan haz alması, ilişkilerini güçlendirmesi ve ihtiyaçlarını kolay bir şekilde gidermesi için eğitim alması gerekir. İlişkilerin

güçlenmesi ve yaşamımızı güzel bir şekilde sürdürmek için eğitim telefondan çok daha büyük bir ihtiyaçtır. (Ö37)

Mevlâna'ya göre eğitim paraya benzer; çünkü para olmadan kişiler yaşamına devam edemez. Eğitim de olmadan yaşamına devam edemez. (Ö32)

Mevlâna'ya göre eğitim yeme-içme gibidir; çünkü bir insan yeme içme olmadan yaşayamaz. Tıpkı eğitim olmadan yaşayamadığı gibi. (Ö4)

Mevlâna'ya göre eğitim okula benzer; çünkü okullar kişilerin belli başlı bilgiyi edinmesi ve yaşamını daha düzenli ve güzel sürdürmesi için önemli. Eğitim de düzenli yaşam için şarttır. (Ö38)

Mevlâna'ya göre eğitim ödüle benzer; çünkü ödüller kişinin motivasyonunu artırır ve kişinin yaşamını olumlu etkiler. Bunun için ödüller kişilerin yaşamında olmalıdır. Eğitim de kişilere verilmiş bir ödül gibidir. Bu sebeple eğitim de kişilerin yaşamında mutlaka ama mutlaka olmalıdır. (Ö24)

Mevlâna'ya göre eğitim orduya benzer; çünkü ordular buldukları toplumu korur ve toplumdaki bireylerin bu sayede rahat uyur ve huzur içinde yaşar. Eğitim de kişilerin ordu gibi güçlü olmasını, kendisini başkalarına karşı savunmasını ve her şeyden önce yaşamdan haz almasını sağlar. (Ö12)

b) Mevlâna'nın Eğitime Bir Süreç Olarak Bakması

Mevlâna'nın eğitime bakış açısını bir süreç olarak gören 12 öğrenci de dil, usta-çırak ilişkisi, öğrenim, gelenek ve görenek, zenginlik, evlat, cennete, zaman, insan, unvan, bebek ve çocuk metaforlarını vermişlerdir.

Bu kategorideki metaforlara ilişkin öğrenci görüşleri de şunlardır:

Mevlâna'ya göre eğitim dile benzer; çünkü bir dili öğrenmek için uzun bir süreç lazımdır. Eğitim de kısa süreli değildir. Uzun bir süreç gerektirir. (Ö31)

Mevlâna'ya göre eğitim usta-çırak ilişkisine benzer; çünkü meslek sahibi olmak isteyen bir kişi ustasının yanından ayrılmaz ve onun sahip olduğu tüm hünerleri zaman içinde alır. Eğitim de bir kereden gerçekleşmez. Zamanla eğitime dair tüm hünerleri kapmış oluruz. (Ö2)

Mevlâna'ya göre öğrenim gibidir; çünkü öğrenim için insanlar yıllarını harcar. Her öğrenimde bir eğitim de vardır. Bu sebeple eğitim için çok sürecin ne kadar uzun olduğunu unutmamalıyız. (Ö36)

Mevlâna'ya göre eğitim gelenek ve göreneğe benzer; çünkü bir gelenek ve görenek kendinden sonraki nesle aktarılır ve böylece hiç yok olmaz. Eğitim de

sadece kişinin kendisinde kalmamalı başkalarının da eğitimi için fayda sağlayan bir sürece dönüşmeli. (Ö20)

Mevlâna'ya göre eğitim zenginlik gibidir; çünkü zengin kişileri görenler o kişilerin çektiği sıkıntıyı fark etmez ve sadece kazancına bakar. Hâlbuki zengin kişilerin o kadar mal ve mülkü elde etmesi, bu mal ve mülkü kaybetmemesi için ne kadar zaman harcadığını fark etmezler. Eğitim de aslında bir nevi zenginliktir. (Ö9)

Mevlâna'ya göre eğitim evlada benzer; çünkü bir anne ve baba evladının iyi ahlak sahibi bir birey olması için yıllarını verir. Eğitim de evlat gibidir. Çünkü eğitim kişilerin ömür boyu iyi bir kişi olmasına yardım eder. Bu sebeple eğitimden asla vazgeçilmemeli. (Ö17)

Mevlâna'ya göre eğitim cennete benzer; çünkü insanların cennete gitmesi kolay değildir. Fâni olan bu dünyada tüm yaşamı boyunca iyilik yapanlar cennete gidecektir. Eğitim de cennet gibidir. Eğitimi bırakmaz ve ömür boyu eğitim almaya devam edersek cennete gitmiş gibi huzurlu yaşarız. (Ö41)

Mevlâna'ya göre eğitim zamana benzer; çünkü zaman nasıl ki her şeyin ilacı ise eğitim de tüm yaşamımız boyunca her şeyin ilacı olmuştur. (Ö30)

Mevlâna'ya göre eğitim insana benzer; çünkü bir insanın doğduğu andan öleceği zamana kadar birçok sorunla karşılaşsa da ayakta durur. İnsanın ayakta durması ise eğitime bağlıdır. Eğitim almış bireyler ömür boyu ayakta dik durmayı başarır ancak eğitimsiz bireyler bunu başaramaz. (Ö34)

Mevlâna'ya göre eğitim ünvan gibidir; çünkü insanlar bir ünvanı elde edebilmek için uzun bir zaman harcar. Ancak bu zaman sonunda istediği ünvana kavuşur. Eğitim de kişilerin istediklerine erişmesi için şarttır ve uzun zaman gerektirir. (Ö16)

Mevlâna'ya göre eğitim bebeğe benzer; çünkü bir bebeğin gelişimi için uzun bir zaman gerekir. Bir kişinin eğitimi için de uzun bir zaman gerekir. (Ö5)

Mevlâna'ya göre eğitim çocuğa benzer; çünkü çocukların tüm bilgi, beceri ve deneyimlere sahip olması bir kereden mümkün değildir. Çocukların zamanla kendilerini geliştirdikleri bilinir. Eğitim de kişilerin zamanla gelişmesinde etkilidir. (Ö28)

c) Mevlâna'nın Eğitime Yol Gösterici Olarak Bakması

Mevlâna'nın eğitime bakış açısını yol gösterici olarak gören 8 öğrenci de rehber, öğretmen, baba, patron, anne, direksiyon eğitmeni, ağabey ve Kur'an-ı Kerim metaforlarını vermişlerdir.

Bu kategoriye ilişkin öğrenci görüşleri de şöyledir:

Mevlâna'ya göre eğitim rehberine benzer; çünkü rehberler kişilerin yolunu bulmasını sağlar. Eğitim de kişilerin yolunu bulmasına katkı sağlar. (Ö8)

Mevlâna'ya göre eğitim öğretmen gibidir; çünkü bir öğretmen yok olmak üzere olan bir çocuğu hayata kazandırabilir ve ona gösterdiği yol sayesinde birey hayata tutunabilir. Eğitim de kişilere yol göstererek onların hayatta kalmasına yardımcı olur. (Ö29)

Mevlâna'ya göre eğitim babaya benzer; çünkü eğitimde de olduğu gibi bir baba çocuğuna doğru yolu bulmasına yardımcı olur. (Ö15)

Mevlâna'ya göre eğitim patrona benzer; çünkü bir patron işlerinin düzgün gitmesi için kendi bünyesinde çalışanlara hep yardımcı olur. Eğitim de bu yönüyle patrona benzer. (Ö23)

Mevlâna'ya göre eğitim anneye benzer; çünkü her anne evladının güzel bir yere gelmesi için bildiği tüm tecrübeleri aktarır. Eğitim de anneye benzeyip kişilerin çeşitli konularda tecrübe edinmesine katkı sağlar. (Ö6)

Mevlâna'ya göre eğitim direksiyon eğitimine benzer; çünkü direksiyon eğitimini şoförlük öğrenmek isteyenlere bildiği tüm bilgileri aktarır ve bireylerin yolda dikkatli olmaları için neler yapmaları gerektiğini söyler. Eğitim de kişilere bu dünyada karşılaşılabilecekleri tehlikelerle nasıl başa çıkmaları gerektiğini gösterir. (Ö13)

Mevlâna'ya göre eğitim ağabeye benzer; çünkü ömür boyu anneniz ve babamız hayatta kalmayabilir. Onların yerini bir ağabeyi doldurur. Ağabey küçük kardeşlerine hep yardımcı olup yol gösterir. Eğitim de bu yönüyle ağabeyine benzer. (Ö21)

Mevlâna'ya göre eğitim Kur'an-ı Kerim'e benzer; çünkü Kur'an-ı Kerim kişilerin doğru yoldan şaşmaması için yol gösterir. Eğitime baktığımızda da kişilerin doğru yolu bulmasına katkı sağladığını görebiliriz. (Ö35)

d) Mevlâna'nın Eğitime Canlı Olarak Bakması

Mevlâna'nın eğitime bakış açısını canlı olarak gören 4 öğrenci de ağaç, bitki, dil ve ekin metaforlarını vermişlerdir.

Bu kategorideki öğrenci görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Mevlâna'ya göre eğitim ağaca benzer; çünkü bir ağacın her zaman canlı kalıp meyve vermesi için sulanması ve bakımının yapılması gerekir. Bitki susuz

insan da eğitimsiz yaşayamaz. Bir kişinin de yaşamını sürdürmesi ve ölmemesi için eğitim alarak kendisini her daim geliştirmelidir. (Ö22)

Mevlâna'ya göre eğitim bitkiye benzer; çünkü bitkilerin canlılığı gerekli su ve gübrenin verilmesiyle sağlanır. İnsanın her geçen gün kendisini geliştirmek için eğitim alması onun canlı kalmasına yardım eder. (Ö1)

Mevlâna'ya göre eğitim dile benzer; çünkü bir dil her zaman canlıdır ve kendisine kattığı yeni kelimelerle bu canlılığını korur. Bu yönüyle eğitim de kişilerin canlı kalmasına katkı sağlar. (Ö14)

Mevlâna'ya göre eğitim ekine benzer; çünkü ektiğimiz bir bitkinin canlı kalması için bazı kuralların yerine getirilmesi gerekir. Bir kişinin canlı kalması için de aldığı eğitimi sürekli canlı tutmalıdır. (Ö7)

Sonuç:

Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerinin verdiği metaforlar doğrultusunda Mevlâna'nın eğitime bakış açısı 4 kategoride ele alınarak incelenmiştir.

Elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin 17'sinin Mevlâna'nın eğitime bakış açısını yaşamsal ihtiyaç olarak gördüğü, 12'sinin Mevlâna'nın eğitime bakış açısını bir süreç olarak gördüğü, 8'inin Mevlâna'nın eğitime bakış açısının yol gösterici olarak gördüğü, 4'ünün de Mevlâna'nın eğitime bakış açısını canlı olarak gördüğü ortaya çıkmıştır.

Mevlâna'nın eğitime bakış açısını verilen kategorilerdeki en önemli metaforlardan hareketle değerlendirdiğimizde şunu söyleyebiliriz. Öğrencilere göre Mevlâna eğitimi; kalp ve beyin gibi yaşamsal bir ihtiyaç; dil ve gelenek-görenek gibi bitmeyen uzun bir süreç; öğretmen ve rehber gibi yol gösterici, bitki ve ekin gibi de canlıdır.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki Mevlâna eğitime çok değer veren, eğitimi bir sihirli değnek olarak görmeyen ve yaratılıştan getirilen yeteneklerin gelişmesine katkı sağlayan bir faaliyet olarak görmüştür. Aynı zamanda eğitimi kişilerin kendinden sonrakileri de mutlaka eğitmeleri gerektiğini her seferinde dile getirmiştir. Mevlâna'nın eğitime bakışı hakkında metafor üretmelerini istediğimiz Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı öğrencilerinin ürettikleri metaforlara bakıldığında da Mevlâna'nın eğitim anlayışını yeterince kavradıklarını söyleyebiliriz.

AYNAKÇA

Bayraklı, B. (1991). Mevlâna'nın eğitim anlayışı. 4. Milli Mevlâna Kongresi (Tebliğler), Selçuk Üniversitesi Yay., Konya.

Bayram, A. (2001). *Mesnevi'de Mevlâna'nın eğitim ve eğitim yöneticisine dair görüşleriyle modern anlayışı bir karşılaştırma denemesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Çetin, H. (2019). *Mevlâna'da ahlak eğitimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Gençosman, M. N. (1986). *Mevlâna'nın Rubaileri I-II*. Millî Eğitim Basım Evi.

Gölpınarlı, A. (2015). *Mevlânâ Celâleddin Divân-ı Kebîr*. Türkiye İş Bankası Kültür Yay., İstanbul.

Mevlevî, T. (2018). *Mevlâna Mesnevî Şerhi*. C.10, b. 9317. Şamil Yayıncılık.

Özdemir, Ş. (2011). Mevlâna'nın eğitimci kişiliği. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(1).

Tüccar, A. (1992). *Mevlana'nın Fihî Ma-Fih'te eğitim ve öğretim görüşü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Usta, M. (1989). *Mesnevî'de Mevlâna'nın eğitim anlayışı* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Usta, M. (1995). *Divan-ı Kebir'de Mevlânâ'nın eğitim görüşü*. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yay.